

بسم الله الرحمن الرحيم

سوره مبارکه مسد

استاد ضرابی ۱۳۹۹

جلسه دوم

آیه شریفه: «تبت یدا ابی لهب وتب»

عنوان: راز جاودانگی قرآن

راز جاودانگی قرآن در عمومیت و شمول پیام‌های آن است. بنابر این می‌باید معنای آیه را منحصر به شأن نزول آن و محدود به مصداق خاصی مانند شخص ابو لهب ندانیم. جایگاه و موقعیت ابو لهب در این سوره شریفه جایگاه کسی است که با دعوت الهی مخالفت می‌کند. و خداوند قانونی عام را بیان داشته است که در کلمه «تبت» خلاصه می‌شود و دیگر آیات آن را شرح می‌کنند.

دو دستان انسان بلکه هر موجودی که دستی برای تصرف دارد و یا هر ابزاری یا هر قوایی برای اعمال قدرت در اختیار دارد که از آنها برای مخالفت امر الهی استفاده می‌کند، محکوم به نابودی و جدا شدن از صاحب آن است.

چو بد کردی مباش ایمن ز آفات که واجب شد طبیعت را مکافات

«فَأَنزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ» - بر ستمگران، به جهت نافرمانی، عذابی از آسمان فرستادیم.» (بقره/ ۵۹)

این معنا از افراد شاخص و بارزی که تطبیق آنها بر این قاعده آسان است آغاز شده و می‌باید همه مصادیق آن را در همه افراد، شامل شود. آنچه از همه مهمتر است تطبیق این قانون عام بر رفتار و کردار و تصرفات خودمان است مانند

تجاوز به حقوق دیگران، رعایت نکردن حق الناس، اختلاط مال حلال و حرام ، مسابقه در ثروت اندوزی و اشرافی گری از راه های نامشروع، ترک واجبات و انجام محرمات، ارتباط زن و مرد نامحرم و ده ها گناه دیگر، که اهمیت موضوع را در زندگی ما نشان می دهد. «ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ» - فساد، در خشکی و دریا به سبب کارهایی که مردم انجام داده اند، آشکار شده است. خدا می خواهد نتیجه بعضی از اعمالشان را به آنان بچشاند؛ شاید [به سوی حق] بازگردند.» (روم ۴۱)

هر چه بینی محض خیر و حکمت است گر تو را زو راحت و گر زحمت است
ز آنکه ناید فعل باطل از حکیم فعل حق باطل نباشد ای سلیم

عنوان: میزان در نعمت و عذاب

انبیاء الهی و شرایع آسمانی، احکام، اخلاق و معارف الهی را آورده، و تبیین نموده اند. که همه ابعاد زندگی بشر را پوشش می دهد. ما باید به این نکته بیندیشیم که هر آنچه از عمر خود و قوا و سرمایه های خود در راهی که صرف می کنیم و رضای خدا در آن نیست و با تعالیم انبیاء الهی سازگار نیست محکوم به فناست. امام علی علیه السلام فرمود: «مَنْ تَلَذَّذَ بِمَعَاصِي اللَّهِ أَوْرَثَهُ اللَّهُ ذُلًّا - هر کس با گناه و از طریق آن لذت جویی کند، خداوند او را خوار و ذلیل می نماید.» (غررالحکم، ش ۳۵۶۵) و سبب می شود ، به سبب این ناسپاسی و تصرفات معارض با دعوت الهی، به از دست دادن این قدرت ها و نعمت ها، دچار شویم . و این موضوعی است که علت همه کاستی ها و نقصانها و محرومیت ها محسوب می شود .

فاسد شدن قلب، رسوایی، غفلت، کوتاهی عمر، عذاب وجدان، تسلط ستمگران، عذاب های آسمانی، نگرانی و اضطراب، نا امیدی و حرمان، که اینها تنها عذابهای دنیایی آن است.

دور فلکی یکسره بر منهج عدلست خوش باش که ظالم نبرد راه به منزل

عنوان: سنت الهی در عقوبت گناه

پیامبر اکرم (ص) فرمود: «ثَلَاثَةٌ مِنَ الذُّنُوبِ تُعَجَّلُ عُقُوبَتُهَا وَ لَا تُؤَخَّرُ إِلَى الْآخِرَةِ عُقُوبُ الْوَالِدَيْنِ وَ الْبُعْیُ عَلَى النَّاسِ وَ کُفْرُ الْإِحْسَانِ - مجازات سه گناه در این دنیا قبل از جزای جهان آخرت خواهد بود: ۱. نافرمانی و آزار والدین؛ ۲. ستم بر مردم؛ ۳. بدی در مقابل احسان.» (مفید، امالی ص ۲۳۷)

این قانون الهی هر لحظه در حال اجرا شدن در سراسر همه عالم هستی نسبت به همه موجودات است. لیکن چشم بینایی می خواهد که جریان این قانون را در خود و افراد اجتماع، ببیند .

گر مراقب باشی و بیدار تو هر دمی بینی جزای کار تو

افراد ستمگر و حکومت های طاغوتی که سرنگون می شوند از اکمل مصادیق آن هستند.

عنوان: نتیجه عملی بحث

باید خود را در آینه این حقیقت بنگریم و سرمایه های مادی و معنوی که در معارضه با این قانون الهی از دست داده ایم را ببینیم و نیز حال و آینده خود را که چه بسیار سرمایه ها و توانایی ها و استعدادها که از ما تباه می شود بنگریم .

حضرت رسول (صلوات الله علیه واله) فرمود : «اتَّقُوا الذُّنُوبَ فَإِنَّهَا مَمَحَقَةٌ لِلْخَيْرَاتِ - از گناهان دوری کنید که گناه، نیکی ها را از بین می برد.» بعد، حضرت در ادامه به سایر پیامدهای شوم گناه پرداخت و فرمود: «إِنَّ الْعَبْدَ لَيُذْنِبُ الذَّنْبَ فَيُمنَعُ بِهِ مِنْ قِيَامِ اللَّيْلِ وَ إِنَّ الْعَبْدَ لَيُذْنِبُ الذَّنْبَ فَيُحْرَمُ بِهِ الرِّزْقَ وَ قَدْ كَانَ هَنِيئاً لَهُ - آدمی گناهی می کند و در اثر آن از خواندن نماز شب باز می ماند و گناه موجب می شود که انسان از روزی محروم گردد؛ درحالی که زندگی برایش گوارا بوده است.» (بحار الانوار ج ۷۰ ص ۳۷۷)

عبرت و بیداری از یزدان طلب نر کتاب و از مقال و حرف و لب